Testbaserat lärande

LEKTIONEN	DE FÖRSTA VECKORNA	LÄRANDE TOTALT	SVÅRIGHET	KOSTNAD
12 minuter i din lektion, minst två lektioner i veckan	**Fem veckor att komma igång**	**Visst stöd** Korta prov hjälper eleverna att minnas, mest fakta, men effekten är liten.	**Medelsvårt**	**Låg**

METODEN

Ett kort prov ur minnet i början av två eller tre lektioner i veckan, med facit samma lektion. Det räknas inte, och det klassen har lärt sig kommer tillbaka efter veckor och månader.

Lärandet går till så här. Eleverna plockar fram själva, ser det rätta och jämför två svar, och det som kommer tillbaka efter ett uppehåll sitter längre.

> DET SVÅRASTE Det som ofta faller bort är att innehållet kommer tillbaka när klassen har gått vidare. Skriv in återkomsterna i grovplaneringen senast före den tredje veckan med provet, och ta provets frågor därifrån.

KÄRNAN

1 Frågor om det som ska sitta

Minst en fråga kräver ett varför, ett exempel eller en metod.

Provet

2 Alla svarar ur minnet

Varje elev svarar själv ur minnet, innan något svar visas.

Provet

3 Det rätta samma lektion

När alla har svarat visar du det rätta, och varje elev rättar sitt svar.

Facit

4 Två svar bredvid varandra

Två svar står bredvid varandra, och klassen säger vad som skiljer.

Kontrasten

5 Tillbaka efter några veckor

Varje område kommer tillbaka efter en vecka, veckor och månader.

Provet

Fråga om det som ska sitta, låt alla svara ur minnet, visa facit, räkna felen, jämför två svar och ta frågan igen.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/metoder/testbaserat-larande/lathund

Vägen till måndag

FÖRE FÖRSTA LEKTIONEN

- ☐ Välj ämnet och de två eller tre lektioner i veckan där provet ligger.
- ☐ Skriv upp det som är värt att minnas i arbetsområdet: begreppen och de uppgifter eleverna ska klara.
- ☐ Kopiera den tomma grovplaneringen i bilaga A och skriv in återkomsterna före den tredje veckan med provet.
- ☐ Klistra in provbladet längst bak i varje elevs skrivbok, och lägg fram färgpennor.
- ☐ Skriv ut affischen Så gör vi provet, och sätt upp den där alla ser den.
- ☐ Boka observationerna, en av dem med speciallärare.
- ☐ Bestäm med ämneslaget vilka frågor och vilken grovplanering ni delar.
- ☐ Säg till klassen och vårdnadshavarna att proven inte räknas, och varför ni gör dem.

FÖRSTA LEKTIONEN

Provet har två frågor om förra lektionen, den andra ett varför, och en lätt fråga från förra terminen. Säg: ”Det här är ett prov som inte räknas. Det hjälper er att minnas.” Alla skriver, och du visar facit samma lektion. Kontrasten tar två minuter: du tänker högt om två svar på varför-frågan.

MINUTERNA

MINUT	DELEN	DU SÄGER
0–5	Provet	*”Skriv det du minns. Det räknas inte.” ”Pennan ner. Facit.”*
5–9	Facit	*”Pennan ner. Ta färgpennan.” ”Räck upp handen om du hade fel på fråga 2.”*
9–11	Kontrasten	*”Svar A säger bara ordet. Svar B säger vad man gör.” ”Säg till din kamrat vad svar B visar.”*
11–45	Din lektion	*”Det här ska ni kunna om en månad.”*

RUTINEN PROVET

Provet är tre till fem frågor ur minnet i högst fem minuter när lektionen börjar, med böckerna stängda. Det räknas inte, och eleverna skriver svaren längst bak i skrivboken. Stegen står på affischen Så gör vi provet. Den som blir klar tidigt svarar på extrafrågan.

1. Läs frågorna på tavlan när du kommer in.
2. Stäng läroboken och svara själv, i tystnad.
3. Pennan ner när de fem minuterna är slut.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/metoder/testbaserat-larande/lathund

Första lektionen, ifylld som exempel. Minuterna är hållpunkter.

Klass	Ämne	Datum	Lektion i arbetsområdet
6B	**Matematik**	**mån 31/8**	**4 av 6**

När lektionen är slut ska eleverna kunna	Så ser jag att de kan
räkna ut omkretsen och arean av en rektangel	**en rektangel med omkretsen 20 cm sist i lektionen**

Före lektionen

Frågorna i provet

Förra veckan	**Omkretsen av 7 cm och 2 cm, från förra lektionen**
Varför-frågan	**Varför lägger du ihop alla fyra sidorna?**
Förra området	
Förra terminen	**3/4 av 20, från åk 5**

Kontrasten jag kan visa

Svar A	**”Det är omkretsen.”**
Svar B	**”Man går runt hela, två långa och två korta sidor.”**
Frågan till klassen	**Vad visar svar B som svar A inte visar?**

Förberett

Blad och facit	**provbladen inklistrade, och färgpennor**
Stöd, till vem	**frågorna uppläsda till den som behöver**

Lagret · minuterna i första lektionen

Provet
0–5 min · kärnan 1, 2 och 5

Extrafrågan:
Omkretsen av en kvadrat med sidan 6 cm

Facit
5–9 min · kärnan 3

Meningarna att bocka:
Omkretsen går runt hela. Två långa och två korta sidor.

Vägarna
elever i dag: 28

Nästan alla kan
Högst 5 av 28 med fel. Gå vidare, och ge dem med fel en ny uppgift av samma slag när klassen arbetar. Frågan kommer tillbaka om några veckor.

Kommer tillbaka: **om några veckor, vecka 40**

De flesta kan
6–13 av 28 med fel. Gör kontrasten och ställ en följdfråga till alla. Ta frågan igen nästa vecka.

Två svar: **svar A bredvid svar B**

Följdfrågan: **omkretsen av 5 cm och 3 cm**

Hälften eller färre kan
14 eller fler av 28 med fel. Gör kontrasten, och förklara igen med ett nytt exempel när din lektion börjar. Frågan kommer tillbaka nästa lektion.

Det nya exemplet: **en rektangel på rutpapper, sida för sida**

Kontrasten
9–11 min · kärnan 4

Det jag säger sist:
Omkretsen är hela vägen runt.

Din lektion
11–45 min

Lektionen:
Arean av en rektangel

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/metoder/testbaserat-larande/lathund

De första veckorna

Metoden är ny för dig och för klassen. Alla fem delarna av kärnan finns från första lektionen i liten form, och veckorna säger vad ni övar särskilt.

VECKA	KLASSEN LÄR SIG	DU ÖVAR	GÅ VIDARE NÄR
1. I liten form: Provet ur minnet	Att svara själv ur minnet, med boken stängd, innan svaret visas.	Att fråga bakåt, läsa frågorna högt och vänta med facit till ”Pennan ner”.	nästan alla skriver ett eget svar innan facit visas
2. I liten form: Facit och färgpennan	Att rätta sitt eget svar med färgpennan och skriva en rad på provbladet.	Att räkna eleverna med fel på frågan med flest fel och välja utfall efter talet.	nästan alla rättar sitt eget svar, och du väljer utfall efter talet
3. I liten form: Frågor från olika tider	Att svara på frågor om förra veckan och förra området.	Att välja frågorna efter grovplaneringen, med en varför-fråga i varje prov.	de flesta svarar på frågan från förra området och varför-frågan
4. Hela varvet: Kontrasten	Att hitta vad som skiljer två svar, själv och i par, och svara på följdfrågan.	Att välja två svar under provet, vänta på paren och säga sist vad som håller.	de flesta svarar rätt på följdfrågan efter kontrasten
5. Hela varvet: Tillbaka efter några veckor	Att skriva det som blev rätt sedan vecka 1 under Fel förut, rätt nu.	Att visa var eleverna skriver det som blev rätt, och räkna händerna för fel då och rätt i dag.	nästan alla hittar raden från vecka 1 på provbladet

MED DIG PÅ VÄGEN Ämneslaget skriver in återkomsterna i grovplaneringen före den tredje veckan med provet och bokar besöken. Speciallärаren besöker klassen i vecka 2 och läser provbladen hos dem som ofta har fel. En kollega eller rektor besöker klassen i vecka 5 och läser grovplaneringen. Ni ses igen i slutet av vecka 5 med grovplaneringarna och bestämmer hur ni fortsätter.

EFTER DE FÖRSTA VECKORNA Ämneslaget går igenom grovplaneringarna en gång i månaden: vad kom tillbaka, och vad föll bort? En kollega är med vid ett prov per termin.

OM DET GLIDER

FALLGROPEN	PRÖVA I STÄLLET
1 Frågorna prövar bara ordet	Byt en faktafråga mot ”Förklara varför” eller ”Ge ett exempel”, och i matematik mot en blandad uppgift.
2 Svaren kommer från någon annan	Lägg undan böckerna. Alla skriver ett eget svar innan någon säger något, och sedan kommer facit.
3 Facit kommer senare	Visa facit samma lektion, och eleverna rättar själva med färgpennan.
4 Kontrasten blir en uppvisning	Välj två svar medan eleverna skriver, visa dem utan namn och fråga vad det ena visar som det andra inte visar.
5 Inget kommer tillbaka	Ta en fråga från ett äldre område i varje prov, och välj den ur grovplaneringen.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/metoder/testbaserat-larande/lathund